

Obsah

Úvod	V
Předmluva k 3. vydání	VII
O autorech	IX
Obsah	XIII
Seznam použitých zkratk	XXI

ČÁST I. Základy veřejného a soukromého práva

Kapitola I. Základy právní teorie	3
1. Právo a společenské normativní systémy	3
2. Právo a stát	4
2.1 Právní stát	5
3. Systém práva	7
3.1 Právo hmotné a právo procesní	7
4. Prameny práva	8
4.1 Normativní právní akty	9
4.2 Prameny práva EU	10
4.3 Nálezy Ústavního soudu	10
4.4 Tvorba práva	11
5. Právní normy	13
5.1 Právní normy kogentní a dispozitivní	14
5.2 Struktura právní normy	14
5.3 Druhy právních norem	15
5.4 Působnost právních norem	17
6. Realizace práva a právní vztahy	18
6.1 Právní skutečnosti	20
6.2 Subjekty právních vztahů	22
6.3 Objekty právních vztahů	25

Kapitola II. Základy práva Evropské unie	27
1. Evropská unie	28
1.1 Prameny práva Evropské unie	30
2. Evropská společenství	31
2.1 Prameny komunitárního práva	32
3. Provádění komunitárního práva, komunitární soudní systém	36
3.1 Aplikace hmotného práva ES	38
3.2 Národní procesní normy a aplikace práva ES	39
4. Poměr komunitárního práva k vnitrostátnímu právnímu řádu	39
5. Instituce Evropských společenství a Evropské unie	41
5.1 Evropský parlament	42

5.2 Rada EU	43
5.3 Evropská rada	45
5.4 Evropská komise	45
5.5 Evropský soudní dvůr a Soud prvního stupně	48
5.6 Účetní dvůr	50
5.7 Hospodářský a sociální výbor	51
5.8 Výbor regionů	52
6. Lisabonská (reformní) smlouva a změny v právu ES (EU)	52
Kapitola III. Základy ústavního práva	55
1. Pojem ústavního práva	55
2. Pojem ústavy a její funkce	55
3. Prameny ústavního práva	56
3.1 Ústava České republiky	57
4. Základy politického systému a soustava nejvyšších státních orgánů	58
4.1 Orgány zákonodárné	59
4.2 Orgány výkonné	60
4.3 Orgány soudní	61
4.4 Ústavní soud ČR	62
5. Státní občanství – nabývání a pozbývání	65
Kapitola IV. Člověk, občan a lidská práva	67
1. Člověk a občan	67
1.1 Pojem občan	67
1.2 Občan a stát	67
2. Mezinárodní úprava lidských práv	69
2.1 Mezinárodněprávní dokumenty OSN	69
2.2 Všeobecná deklarace lidských práv	69
2.3 Pakty OSN o ochraně lidských práv	70
2.4 Úmluva o odstranění rasové diskriminace	71
2.5 Úmluva o odstranění diskriminace žen	71
2.6 Úmluva o právech dítěte	72
2.7 Dokumenty specializovaných mezinárodních organizací	73
3. Evropské právo a ochrana lidských práv	73
3.1 Rada Evropy	73
3.2 Evropská unie	76
4. Právní úprava lidských práv v českém právu	79
4.1 Občanská práva a svobody	79
4.2 Politická práva a svobody	81
4.3 Ekonomická práva a svobody	82
4.4 Sociální práva a svobody	82
4.5 Práva národnostních a etnických menšin	83
4.6 Soudní ochrana lidských práv	83
5. Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku	84

Kapitola V. Základy právní úpravy veřejné správy	87
1. Veřejná správa a správní právo	87
2. Prameny správního práva	88
3. Správní právo hmotné	89
3.1 Základy právní úpravy státní správy	90
3.2 Základy právní úpravy samosprávy	91
3.3 Kontrola veřejné správy	95
3.4 Majetek státu, obcí a krajů	97
4. Správní delikty	103
4.1. Druhy správních deliktů	103
4.2 Přestupky	104
5. Správní právo procesní – základy správního řízení	106
5.1 Subjekty správního řízení	107
5.2 Stadia správního řízení	108
Kapitola VI. Právní základy ochrany životního prostředí	115
1. Evropská dimenze právní ochrany životního prostředí	115
2. Národní právo ochrany životního prostředí	118
2.1 Základní principy právní úpravy	119
3. Zákon o ochraně životního prostředí	120
4. Oblasti ochrany zvláštními zákony	121
4.1 Právní ochrana lesa	121
4.2 Právní ochrana vod	122
4.3 Právní ochrana volně žijící zvěře	123
4.4 Právní úprava zacházení s odpady	123
5. Odpovědnost za ochranu životního prostředí	124
Kapitola VII. Základy trestní odpovědnosti	127
1. Pojem a prameny trestního práva	127
2. Trestní právo hmotné	128
2.1 Trestní odpovědnost	129
2.2 Vyloučení trestní odpovědnosti a zánik trestnosti	133
2.3 Tresty a ochranná opatření	134
2.4 Trestání mladistvých pachatelů	138
2.5 Zvláštní část trestního zákona – trestněprávní odpovědnost podnikatelů	139
3. Trestní právo procesní – základy trestního řízení	141
3.1. Předsoudní řízení	141
3.2. Soudní řízení	141
Kapitola VIII. Základy občanskoprávních vztahů	143
1. Pojem a prameny občanského práva	143
2. Občanské právo hmotné	143
2.1 Základní zásady občanského práva	144
2.2 Obecné otázky občanskoprávních vztahů	145

2.3	Základy právní úpravy věcných práv	155
2.4	Obecná úprava závazkových vztahů	171
2.5	Základní typy závazků ze smluv	180
2.6	Soukromoprávní ochrana spotřebitele	193
2.7	Druhy odpovědnostních závazků	198
2.8	Právní úprava dědění	201
2.9	Základy autorského práva	204
2.10	Základy rodinného práva	211
3.	Občanské právo procesní	230
3.1	Pojem a základní principy občanského soudního řízení	231
3.2	Subjekty řízení	233
3.3	Řízení v prvním stupni	237
3.4	Odvolací řízení	247
3.5	Vykonávací řízení (exekuce)	249
Kapitola IX. Právní vztahy k pozemkům		255
1.	Základní pojmy pozemkových právních vztahů, prameny právní úpravy	255
2.	Evidence právních vztahů k nemovitostem	256
2.1	Katastr nemovitostí	256
2.2	Zápisy právních vztahů k nemovitostem	258
3.	Účelová kategorizace půdy	262
3.1	Druhy pozemků	263
4.	Územní plánování	264
4.1	Územně plánovací dokumenty	265
4.2	Územně plánovací podklady	266
5.	Stavby a stavební práva	266
5.1	Územní řízení a územní rozhodnutí	266
5.2	Stavební řízení	268
5.3	Užívání stavby po dokončení	270
5.4	Odstraňování staveb	271
6.	Právní úprava vyvlastnění	271
6.1	Rozhodování a náhrada za vyvlastnění	272
6.2	Podmínky vyvlastnění	272
6.3	Užívání vyvlastněného pozemku a stavby	273
7.	Pozemkové úřady a úpravy pozemků	273
Kapitola X. Základy individuálního a kolektivního pracovního práva		277
1.	Pojem a prameny pracovního práva	277
1.1	Pojem, systém a funkce pracovního práva	277
1.2	Prameny pracovního práva	278
1.3	Základní zásady pracovního práva	279
2.	Subjekty pracovněprávních vztahů	280
2.1	Zaměstnanci	280

2.2 Zaměstnavatelé	281
2.3 Odborové organizace	281
2.4 Stát	282
3. Pracovní poměr	282
3.1 Vznik, změny a zánik pracovního poměru	282
3.2 Základní pracovní podmínky	293
4. Odpovědnost za škodu a náhrada škody	303
4.1 Odpovědnost zaměstnance za škodu	303
4.2 Odpovědnost zaměstnavatele za škodu	305
5. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	308
5.1 Dohoda o provedení práce	308
5.2 Dohoda o pracovní činnosti	309
6. Kolektivní pracovní právo	309
6.1 Kolektivní vyjednávání	310
6.2 Kolektivní spory	310
7. Právní úprava zaměstnanosti v ČR	311
7.1 Právo na zaměstnání	311
7.2 Zabezpečování práva na zaměstnání	312

ČÁST II. Právo a podnikání

Kapitola I. Prameny a vývoj právní úpravy podnikání	317
1. Význam právní úpravy podnikání	317
2. Pojetí právní úpravy podnikání v evropských zemích	317
3. Širší rámec právní úpravy podnikání	318
3.1 Soukromoprávní úprava právních vztahů v podnikání	318
3.2 Veřejnoprávní úprava právních vztahů v podnikání	319
4. Podnikání a podnikatelé	320
4.1 Podnikatelé a jejich členění	321
4.2 Povinnosti v oblasti registrace podnikání	322
4.3 Povinnosti v oblasti účetnictví a evidence majetku	323
Kapitola II. Základy právní úpravy živnostenského podnikání ...	325
1. Pojem živnosti a činnosti vyloučené ze živnostenského podnikání ..	325
2. Rozdělení živností	326
2.1 Živnosti ohlašovací	326
2.2 Živnosti koncesované	327
3. Provozování živnosti – vznik, změna a zánik	327
3.1 Provozování živnosti zahraničními osobami	328
4. Podmínky pro provozování živnosti	328
4.1 Všeobecné podmínky	328
4.2 Zvláštní podmínky	328
4.3 Omezení k provozování živností	328
4.4 Podmínky provozování živnosti právníckými osobami	329
5. Druhy živností podle předmětu činnosti	329

6. Vydání živnostenského oprávnění	330
6.1 Vznik oprávnění provozovat ohlašovací živnost	330
6.2 Vznik oprávnění provozovat koncesovanou živnost	331
7. Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce	332
7.1 Povinnosti při provozování živnosti	333
7.2 Povinnosti ve vztahu k provozovně	334
8. Živnostenský úřad, jeho úkoly a pravomoci	334
8.1 Kontrolní a sankční pravomoci	334
8.2 Živnostenský rejstřík	335
9. Zánik živnostenského oprávnění	335

Kapitola III. Základy práva hospodářské soutěže **339**

1. Pojem hospodářské soutěže a význam její právní regulace	339
2. Evropská dimenze úpravy hospodářské soutěže	339
2.1 Soutěžní právo Evropských společenství	339
3. České právo hospodářské soutěže	340
4. Prameny práva hospodářské soutěže	340
5. Ochrana hospodářské soutěže před omezováním	341
5.1 Dohody narušující soutěž	342
5.2 Zakázané kartely	343
5.3 Dohody o převodu nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví	344
5.4 Kartely povolené zákonem	345
5.5 Individuální výjimky ze zákazu dohod	345
5.6 Dominantní postavení a jeho zneužívání	346
5.7 Spojování soutěžitelů	347
6. Právní úprava veřejných zakázek a koncesních smluv	350
6.1 Veřejné zakázky a zadavatelé	350
6.2 Znaky veřejných zakázek	351
6.3 Druhy veřejných zakázek	352
6.4 Zadávací řízení	354
6.5 Rámcová smlouva	357
6.6 Průběh zadávacího řízení	357
6.7 Přezkumné řízení	359
6.8 Koncesní zákon	360
7. Nekalá soutěž	361
7.1 Znaky nekalé soutěže	361

Kapitola IV. Veřejnoprávní ochrana spotřebitele **367**

1. Veřejnoprávní ochrana spotřebitele v České republice	367
2. Zásady ochrany spotřebitele	367
3. Požadavky na výrobky	369
4. Povinnost podnikatelů při výrobě potravin a tabákových výrobků ..	370
5. Regulace reklamy	371

Kapitola V. Základy insolvenčního práva	373
1. Právní úprava insolvenčního práva	373
1.1 Úpadek, insolvence, konkurz	373
1.2 Zásady insolvenčního řízení	374
1.3 Insolvenční rejstřík	375
2. Procesní úprava insolvenčního práva	375
2.1 Procesní subjekty	375
2.2 Postavení soudu	376
2.3 Postavení insolvenčních správců	376
2.4 Postavení dlužníka	377
2.5 Postavení věřitelů	377
2.6 Insolvenční návrh	379
2.7 Lhůty	380
2.8 Doručování	380
2.9 Majetková podstata	381
2.10 Přihlášky pohledávek a jejich druhy	382
2.11 Incidenční spory	384
2.12 Neplatné a neúčinné právní úkony v insolvenčním řízení	385
3. Způsoby řešení úpadku	386
3.1 Konkurzní řízení	386
3.2 Reorganizace	390
3.3 Oddlužení	393
4. Evropská dimenze insolvenčního řízení	394
Kapitola VI. Ochrana průmyslových práv a práv na označení ...	397
1. Průmyslová práva	397
2. Vynálezy	398
2.1 Řízení o udělení patentu	398
2.2 Právní ochrana vynálezu	399
2.3 Využívání vynálezu	399
3. Užité vzory	399
4. Průmyslové vzory, právní ochrana designu	400
5. Zlepšovací návrhy	401
6. Topografie polovodičových výrobků	401
7. Nové odrůdy rostlin	402
8. Práva na označení	403
8.1 Ochranné známky	403
8.2 Označení původu výrobků	405
Kapitola VII. Firemní a rejstříkové právo	407
1. Obchodní firma právnické osoby a fyzické osoby	407
1.1 Přejchod a převod obchodní firmy	407
1.2 Právní ochrana obchodní firmy	408
2. Obchodní rejstřík	409
2.1 Pojem, funkce a význam	409

2.2 Zásady právní úpravy	409
2.3 Subjekty zapisované do obchodního rejstříku	411
2.4 Řízení o zápisu do obchodního rejstříku	411
2.5 Sbírka listin	412
2.6 Údaje zapisované do obchodního rejstříku	413
Kapitola VIII. Právo obchodních společností	415
1. Formy obchodních společností	415
2. Základní kapitál a vklady společníků	416
3. Vztahy společnosti a společníků	417
3.1 Obchodní podíl	417
3.2 Zákaz konkurence	418
4. Založení a vznik společnosti	418
5. Zrušení a zánik společnosti	419
6. Likvidace společnosti	419
7. Osobní obchodní společnosti	419
7.1 Veřejná obchodní společnost	420
7.2 Komanditní společnost	423
8. Kapitálová obchodní společnost	424
8.1 Společnost s ručením omezeným	425
8.2 Akciová společnost	429
9. Družstvo	435
9.1 Založení družstva	435
9.2 Orgány družstva	436
9.3 Stanovy družstva	436
9.4 Zánik družstva	437
10. Jiné formy podnikání	437
10.1 Sdružení	437
10.2 Zájmová sdružení právnických osob	438
10.3 Nadace a nadační fondy	438
10.4 Evropská společnost	438
10.5 Evropské družstvo	440
Kapitola IX. Obchodní závazkové vztahy	443
1. Specifická úprava závazků v obchodních vztazích	443
2. Aplikace obchodního zákoníku na závazkové vztahy	444
2.1 Ochrana nepodnikatelských subjektů	446
3. Vznik obchodněprávních závazků	447
3.1 Uzavírání smluv podle obchodního zákoníku	447
3.2 Uzavření smlouvy na základě veřejného návrhu	448
3.3 Obchodní veřejná soutěž	449
3.4 Smlouva o uzavření budoucí smlouvy	450
3.5 Použití obchodních podmínek, vykládacích pravidel a formulářů	451
4. Zajištění obchodních závazků	451

4.1 Smluvní pokuta	451
4.2 Ručení	452
4.3 Bankovní záruka	452
4.4 Uznání závazku	453
5. Zánik obchodních závazků	453
5.1 Splnění	453
5.2 Odstoupení od smlouvy	455
5.3 Zaplacení odstupného	456
6. Závazky z porušení práva	456
6.1 Odpovědnost za škodu	456
6.2 Odpovědnost za vady	457
6.3 Odpovědnost za prodlení	457
7. Promlčení	458
8. Smluvní typy v obchodním zákoníku	459
8.1 Kupní smlouva	460
8.2 Smlouva o koupi najaté věci	463
8.3 Smlouva o dílo	463
8.4 Smlouva mandátní	467
Kapitola X. Mimosoudní řešení sporů	471
1. Rozhodčí řízení v České republice	471
1.1 Rozhodčí řízení	471
1.2 Průběh rozhodčího řízení	474
1.3 Formy rozhodnutí	476
1.4 Zrušení rozhodčího nálezů soudem	477
1.5 Rozhodčí soudnictví	478
2. Mezinárodní rozhodování obchodních sporů	478
2.1 Mezinárodní rozhodčí soudy	478
2.2 Jiné způsoby řešení sporů	479
Přehled doporučené literatury	483
Věcný rejstřík	487